

บทที่ 2

วิธีการทดลอง

1. วัสดุและเคมีภัณฑ์ที่ใช้ในการทดลอง

1.1 ก๊าซที่ใช้

อะเซทิลีน	ของ	กรมวิทยาศาสตร์ทหารบก
อากาศ	ของ	กรมวิทยาศาสตร์ทหารบก
ไฮโดรเจน	ของ	กรมวิทยาศาสตร์ทหารบก
ไนโตรเจน	ของ	โรงงานไทยอินคัสเตรียลแก๊ส
เอทิลีน	ของ	Scott Environment Technology, inc. USA

1.2 เครื่องมือที่ใช้

เครื่องวัดการดูดแสง Spectronic 20 ของ Bosch & Lomb และ Spectrophotometer Model 25 ของ Beckman

เครื่องเซนติฟิวจ์ ของ Gallenkamp และ Superspeed 50 ของ MSE

เครื่องก๊าซโครมาโทกราฟี Pye Unicam Series 104

เครื่องโฮโมจีไนซ์ Waring blender ของ MSE

กล้องจุลทรรศน์ ของ Olympus Model ECE

1.3 เคมีภัณฑ์

สารเคมีทุกชนิดที่ใช้ในการทดลองนี้เป็น Analar grade

1.4 อาหารสำหรับเลี้ยงเชื้อ

อาหารทุกชนิดที่ใช้เลี้ยงเชื้อแบคทีเรียในการทดลองนี้เป็นของบริษัท Difco

2. การเตรียมสารละลาย

2.1 การเตรียมสารละลายในยูเรท

ละลายคอปเปอร์ซัลเฟต 1.5 กรัมและโซเดียมโปตัสเซียมคาร์เตท 6 กรัมในน้ำกลั่น 500 มิลลิลิตร แล้วค่อย ๆ เติม 10 เปอร์เซ็นต์โซเดียมไฮดรอกไซด์(น้ำหนักต่อปริมาตร)ที่ปราศจากคาร์บอนไดออกไซด์ลงไป 300 มิลลิลิตร เติมโปตัสเซียมไอโอดด์ 1 กรัมและน้ำกลั่นให้เป็น 1 ลิตร

2.2 การเตรียมสารละลายกรทอริค - อินคิเคเตอร์ (Bremner และ Edwards 1965)

ละลายกรทอริค 40 กรัมในน้ำร้อน 1,400 มิลลิลิตรเทใส่ในขวดปริมาตรขนาด 2 ลิตร เติม 400 มิลลิลิตรของ 95 เปอร์เซ็นต์เอธานอล และ 40 มิลลิลิตรของอินคิเคเตอร์ผสม (ประกอบด้วย โบโรโมครีซอลกรีน 0.66 กรัม และเมธิลเร็ด 0.33 กรัมใน 95 เปอร์เซ็นต์เอธานอล 1 ลิตร)ผสมให้เข้ากัน จากนั้นค่อย ๆ เติม 0.05 นอร์มอลโซเดียมไฮดรอกไซด์ลงไปจนกระทั่งได้สารละลายซึ่งเมื่อนำไปทดสอบกับน้ำกลั่นในอัตราส่วน 1 : 1 โดยปริมาตร สารละลายจะเปลี่ยนจากสีชมพูไปเป็นสีเขียวอ่อน เติมน้ำกลั่นให้ครบ 2 ลิตร

2.3 การเตรียมอาหารเลี้ยงเชื้อแบคทีเรีย

2.3.1 Yeast Manitol Medium (Vincent 1970)

ประกอบด้วยโคโปตัสเซียมไฮโครเจนฟอสเฟต 0.5 กรัม แมกนีเซียมซัลเฟต 0.2 กรัม โซเดียมคลอไรด์ 0.1 กรัม แมนิทอล 10 กรัม yeast extract 0.4 กรัมในน้ำกลั่น 1 ลิตร สำหรับอาหารเลี้ยงเชื้อแข็ง เติม Bacto agar 15 กรัมต่อลิตร

2.3.2 Yeast Manitol Congo Red Medium (Vincént 1970)

เตรียมเช่นเดียวกับ yeast manitol medium และใส่สี congo red (1 กรัม ในน้ำกลั่น 400 มิลลิลิตร) ลงไป 10 มิลลิลิตรด้วย เป็นอาหารสำหรับโรโซเปียมกลาวคือ เชื้อโรโซเปียมจะดูดสีชมพูได้เล็กน้อย ส่วนแบคทีเรียชนิดอื่น ๆ จะดูดสีชมพูจัด ทำให้เห็นโคโลนีเป็นสีเข้มกว่า

2.3.3 Peptone Glucose

ประกอบด้วย Bacto peptone 10 กรัม กลูโคส 2 กรัม Bacto agar 15 กรัม ในน้ำกลั่น 1 ลิตร

2.3.4 Defined Medium (Fergal และ Shanmugam 1976)

ประกอบด้วยแมนิทอล 1 กรัม กรดกลูตามิก 1 กรัม โปตัสเซียมไคไฮโครเจน ฟอสเฟต 0.3 กรัม ไคโซเคียมไฮโครเจนฟอสเฟต 0.3 กรัม แมกนีเซียมซัลเฟต 0.1 กรัม แคลเซียมคลอไรด์ 0.05 กรัม และธาตุอื่น ๆ อีกเล็กน้อยได้แก่ กรดบอริก 10 มิลลิกรัม ซิงค์ซัลเฟต 10 มิลลิกรัม คอปเปอร์ซัลเฟต 0.5 มิลลิกรัม แมงกานีสคลอไรด์ 0.5 มิลลิกรัม โซเดียมโมลิบเดต 0.1 มิลลิกรัม เฟอร์ริกคลอไรด์ 1 มิลลิกรัม และไบโอดีน 0.2 มิลลิกรัม ในน้ำกลั่น 1 ลิตร ปรับ pH ให้เป็น 6.8

2.3.5 อาหารเลี้ยงเชื้อที่ไม่มีสารต้นตอไนโตรเจน (William และ Strobel 1976)

ประกอบด้วยโซเดียมคลอไรด์ 0.1 กรัม แมกนีเซียมซัลเฟต 0.18 ไคโปตัสเซียมฟอสเฟต 0.1 กรัม โปตัสเซียมไคไฮโครเจนฟอสเฟต 0.1 กรัม และธาตุอื่น ๆ อีกเล็กน้อยได้แก่ กรดบอริก 2.8 มิลลิกรัม แมงกานีสคลอไรด์ 1.8 มิลลิกรัม ซิงค์ซัลเฟต 0.2 มิลลิกรัม คอปเปอร์ซัลเฟต 0.07 มิลลิกรัม โซเดียมโมลิบเดต 0.1 มิลลิกรัม เฟอร์ริกคลอไรด์ 100 มิลลิกรัม และแคลเซียมคาร์บอเนต 0.5 กรัม ในน้ำกลั่น 1 ลิตร

3. การปลูกและการเก็บพืชตัวอย่าง

พืชตัวอย่างที่เลือกมาทดลองก็คือ ถั่วเขียวโตร (*Macroptilium atropurpureum*) และหญ้าโรค (*Chloris gayana*) ปลูกพืชทั้งสองชนิดนี้ลงในกระถางขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 25 เซนติเมตร ที่เรือนต้นไม้ ภาควิชาพืชไรนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน โดยมีรายละเอียดการปลูกดังต่อไปนี้

การเตรียมดิน

ผสมดิน (จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม) กับทรายที่ร่อนแล้วในอัตราส่วน 1 : 1 บรรจุดินผสมทรายนี้ 5 กิโลกรัม ลงในถุงพลาสติกที่มีขนาดพอเหมาะใส่ในกระถางทดลองได้พอดี โรยปุ๋ยโซเดียมโมลิบเดท ซุปเปอร์ฟอสเฟต โปตัสเซียมคลอไรด์ 2.2, 49.1 และ 613.8 มิลลิกรัมต่อกระถาง ตามลำดับ

การเพาะพืชตัวอย่าง

ถั่วเขียวโตร เพาะเมล็ดถั่วเขียวโตรที่ซัดผิวเล็กน้อยลงในกระถาง โดยการซุกหลุมต้น ๆ
ฝังเมล็ด

หญ้าโรค เพาะเมล็ดหญ้าโรคโดยโรยเมล็ดลงบนหน้าดิน

ถั่วเขียวโตรผสมหญ้าโรค ซุกหลุมฝังเมล็ดถั่วแล้วโรยเมล็ดหญ้าลงบนหน้าดินในกระถาง
เดียวกัน

การบำรุงรักษาพืชตัวอย่าง

รดน้ำทุกวัน วันละ 300 มิลลิลิตรต่อกระถาง เมื่อเมล็ดงอกเป็นต้นที่แข็งแรงจึงถอนต้นที่ไม่ต้องการออกรวมทั้งวัชพืชอื่น ๆ คอย เก็บพืชที่ถอนออกนี้ไว้ในกระถางนั้น สำหรับถั่วเขียวโตรเมื่อมีขนาดโตพอสมควร บักไม่ในกระถางให้ยกเสียบ

ลักษณะการปลูกพืชตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง

ถั่วเขียวโตร จำนวน 2 ต้นต่อ 1 กระจ่าง

หญ้าโรค จำนวน 3 ต้นต่อ 1 กระจ่าง

ถั่วเขียวโตรผสมกับหญ้าโรค ปลูกถั่วเขียวโตร 2 ต้น และหญ้าโรค 3 ต้นใน 1 กระจ่าง

การเก็บตัวอย่าง

ทั้งถั่วเขียวโตรและหญ้าโรคจะถูกเก็บโดยกรรมวิธีเดียวกัน คือตัดส่วนยอดเหนือจากพื้นดิน ประมาณ 1 เซนติเมตร แยกไว้สำหรับปริมาณโปรตีนและไนโตรเจนทั้งหมด ส่วนรากนำไปชะดินออกให้หมด ซ้ำให้แห้ง เพื่อนำไปหาอัตราการตรึงไนโตรเจนส่วนดิน เก็บตัวอย่างมาเพื่อไว้หาปริมาณไนโตรเจนทั้งหมดโดยเก็บสุ่มบริเวณผิวหน้าดินลึกไม่เกิน 3 เซนติเมตร

4. การหาปริมาณโปรตีน

ในการวิจัยนี้ใช้วิธีหาปริมาณโปรตีนโดยวิธีไบยูเรทและลอร์รี่ สำหรับวิธีไบยูเรทใช้ในการหาปริมาณโปรตีนที่ละลายน้ำได้จากใบ เพื่อหาเป็นปริมาณโปรตีนที่แท้จริง ส่วนวิธีลอร์รี่ใช้หาปริมาณโปรตีนทั้งหมดในกรณีที่ต้องการใช้คำนวณหาแอสทิวติวิตีของเอ็นไซม์

การสกัดโปรตีนจากใบพืช

ใช้ใบทั้งหมดของถั่วเขียวโตรหรือหญ้าโรคประมาณ 1 - 2 กรัม นำไปบดในครก โดยมีน้ำผสมปริมาตรเป็นสองเท่าของน้ำหนักใบ กรองกากออกด้วยผ้ากอซ ทำซ้ำอีกครั้งรวมน้ำใส่เข้าด้วยกัน นำไปปั่นแยกเอาเศษใบออกที่ 3,000 รอบต่อนาที 10 นาที ตกตะกอนจากส่วนน้ำใส่ด้วยกรดไตรคลอโรอะซิติก โดยให้ความเข้มข้นสุดท้ายเป็น 5 เปอร์เซ็นต์ ทิ้งไว้ 2 - 3 นาที นำไปปั่นที่ 3,000 รอบต่อนาที 3 นาที ล้างตะกอนที่ตกด้วยกรดไตรคลอโรอะซิติก 5 เปอร์เซ็นต์

นำตะกอนมาละลายใน 0.1 นอร์มอลโซเดียมไฮดรอกไซด์ปริมาตร ประมาณ 5 เท่าของตะกอน อินคิวเบทที่ 50 องศาเซลเซียส ครึ่งชั่วโมง นำสารละลายที่ได้มาหาปริมาณโปรตีนโดยวิธีไบยูเรท

การหาปริมาณโปรตีนโดยวิธีไบยูเรท (Gornall, Bardawill และ David 1949)

ผสมสารละลายโปรตีนที่สกัดได้ 1 มิลลิลิตร กับ สารละลายไบยูเรท 4 มิลลิลิตร ตั้งทิ้งไว้ที่อุณหภูมิห้อง 30 นาที วัดสีที่เกิดขึ้นที่ 540 มิลลิเมตรอนโดยเครื่องวัดการดูดแสงSpectronic 20

การหาปริมาณโปรตีนโดยวิธีลอร์รี่ (Lowry และคนอื่น ๆ 1951)

ผสมสารละลายตัวอย่าง 0.1 มิลลิลิตร ซึ่งมีโปรตีนอยู่ประมาณ 100 - 200 ไมโครกรัม ต่อมิลลิลิตร กับ 3 มิลลิลิตรของสารละลายคาง (ประกอบด้วย 2 เปอร์เซ็นต์โซเดียมคาร์บอเนตใน 0.1 นอร์มอลโซเดียมไฮดรอกไซด์, 2 เปอร์เซ็นต์โปตัสเซียมคาร์เตท และ 1 เปอร์เซ็นต์คอปเปอร์ซัลเฟตในอัตราส่วน 100 : 1 : 1) ตั้งทิ้งไว้ 10 นาที เติมฟีนอลรีเอเจนต์ 0.3 มิลลิลิตร ผสมทันที ตั้งทิ้งไว้ 30 นาที วัดสีที่เกิดขึ้นที่ 650 มิลลิเมตรอนโดยเครื่องวัดการดูดแสงSpectronic 20

5. การหาปริมาณไนโตรเจนทั้งหมด

ใช้วิธีย่อยสารตัวอย่างตามวิธีเกลคาลด์คักแปลงใหม่โดย Nelson และ Sommers (1973) อินทรีย์ไนโตรเจนจะถูกเปลี่ยนเป็นรูปอนูมิลแอมโมเนีย หาปริมาณแอมโมเนียที่เกิดขึ้นนี้โดยการต้มกลั่นและไตเตรทกับกรดตามวิธีของ Bremmer และ Edwards (1965)

การย่อยและกลั่นสารตัวอย่าง

ผสมพีชตัวอย่างอบแห้ง 0.1 กรัม หรือคินตัวอย่างอบแห้ง 0.5 กรัม กับ 1.1 กรัมของเกลือผสมคาลด์คัก (ประกอบด้วย โปตัสเซียมซัลเฟต, คอปเปอร์ซัลเฟต และซีลีเนียม ในอัตราส่วน 100 : 10 : 1) ใส่ในหลอด Polin Wu ขนาด 80 มิลลิลิตร เติมกรดซัลฟูริกเข้มข้น 4 มิลลิลิตร นำไปต้มบนเตาไฟฟ้าที่อุณหภูมิประมาณ 300 องศาเซลเซียส จนกระทั่งสารตัวอย่างเปลี่ยนจากสีดำไปเป็นสารละลายใส ซึ่งจะกินเวลาประมาณ 1 ชั่วโมง จากนั้นต้มย่อยต่อไปอีก 1 ชั่วโมง ตั้งทิ้งไว้ให้เย็นแล้วทำให้จือจางด้วยน้ำกลั่นโดยปรับปริมาตรให้เป็น 50 มิลลิลิตร จึงนำไปหาปริมาณแอมโมเนียโดยใช้สารละลายที่ปรับปริมาตรแล้วนี้ 10 มิลลิลิตร ผสมกับ 10 นอร์มอลโซเดียมไฮดรอก-

ไซท์ 10 มิลลิลิตร ไปต้มกับกลั่นโดยหลอดกลั่นเคลดาด รongรับสารละลายที่กลั่นไคควยชวขนาด 50 มิลลิลิตร ซึ่งบรรจุ 5 มิลลิลิตรของสารละลายกรกบอริก-อินดิเคเตอร์ ใว้จนกระทั่งใคปริมาตรทั้งหมดเป็น 30 มิลลิลิตร จึงหยุดการกลั่น

การไตเตรทหาปริมาณแอมโมเนียที่กลั่นออกมา

นำสารละลายที่ไคจากการกลั่นมาหาปริมาณแอมโมเนีย - ไนโตรเจนโดยไตเตรทกับกรกษัฟริกความเข้มข้นมาตรฐาน 0.005 นอร์มอล จนกระทั่งถึงจุดสมมูลย์ โดยใคสารละลายกรกบอริก - อินดิเคเตอร์ ๒ มิลลิลิตร ผสมน้ำกลั่นจนใคปริมาตร 30 มิลลิลิตร แล้วไตเตรทกับกรกษัฟริก 0.005 นอร์มอล เป็นตัวชี้หน้า สารละลายจะเปลี่ยนจากสีเขียวไปเป็นสีชมพูอ่อน จคปริมาตรของกรกษัฟริกที่ใค นำไปคำนวณเป็นปริมาณแอมโมเนีย - ไนโตรเจนที่มีอยู่ในสารละลายโดย

1 มิลลิลิตร ของกรกษัฟริกความเข้มข้นมาตรฐาน 0.005 นอร์มอล จะเท่ากับ 70 ไมโครกรัม ของแอมโมเนีย - ไนโตรเจน

6. การหาแเอคทิวิตีของเอนไซม์ pyruvate , phosphate dikinase จากใบของพืช

การสกัดเอนไซม์จากใบ

ปั่นใบพืชตัวอย่าง 10 กรัมกับ 40 มิลลิลิตรของ 100 มิลลิโมลาร์บัฟเฟอร์ ทริส - ไฮโดรคลอไรด์ pH 8.3 (ซึ่งประกอบด้วย 50 มิลลิโมลาร์ของ 2 - เมอร์แคปโต เอทานอล 1 มิลลิโมลาร์ไคโซเดียมเอทิลีนไดอะมิโนเตตราอะซีเตต และ 6 มิลลิโมลาร์ แมกนีเซียมซัลเฟต) ที่ 0 องศาเซลเซียส ภายใต้บรรยากาศของก๊าซไนโตรเจนเป็นเวลา 5 นาทีโดยใค Waring blender ที่ความเร็วสูงสุด กรองเศษใบทิ้งด้วยผ้ากอสดแล้วนำส่วนน้ำใคไปปั่นที่ 13,000 รอบต่อนาที 20 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 20 นาที เก็บส่วนใคใว้ที่อุณหภูมิ 18 - 22 องศาเซลเซียสสำหรับหาโปรตีนโดยวิธีของลอร์และแเอคทิวิตีของเอนไซม์ pyruvate, phosphate dikinase ตามวิธีของ Andrews และ Hatch (1969)

การวัดแอกติวิตี้ของเอนไซม์ pyruvate , phosphate dikinase โดยการติดตาม
การเปลี่ยนแปลงการดูดแสงของ NADH

หลักการก็คือ เอนไซม์ pyruvate , phosphate dikinase จะเปลี่ยนฟอสโฟอินอลไพรูเวท ให้เป็น ไพรูเวท เมื่อมี AMP และ P_i อยู่ด้วย และไพรูเวท นี้จะถูกเปลี่ยนให้เป็นแลคเตท โดยเอนไซม์ Lactate dehydrogenase เมื่อมี NADH อยู่ด้วย ติดตามแอกติวิตี้ของเอนไซม์ pyruvate , phosphate dikinase โดยการวัดการดูดแสงของ NADH ที่ลดลงที่ 340 มิลลิไมครอน เปรียบเทียบกับของเอนไซม์ที่ถูกทำให้เสื่อมแอกติวิตี้โดยการต้มที่ 100 องศาเซลเซียส 30 นาที

ส่วนผสมของสารเคมีที่ใช้ในการหาแอกติวิตี้ของเอนไซม์นี้ประกอบด้วย 50 มิลลิโมลาร์บัฟเฟอร์ทริส - ไฮโครคลอไรด์ pH 8.3, 6 มิลลิโมลาร์แมกนีเซียมซัลเฟต, 10 มิลลิโมลาร์โคโคอ์ทรินอล, 0.15 มิลลิโมลาร์ NADH , 1 มิลลิโมลาร์ฟอสโฟอินอลไพรูเวท, 1 มิลลิโมลาร์โซเดียมไพโรฟอสเฟต, ประมาณ 6.8 ยูนิต Lactate dehydrogenase (ที่ 25 องศาเซลเซียส) และเอนไซม์ที่สกัดจากใบของพืชตัวอย่างในปริมาณทั้งหมด 0.8 มิลลิลิตร ปฏิบัติทั้งหมดทำที่ 25 องศาเซลเซียส ติดตามการลดลงของการดูดแสงของ NADH ที่ 340 มิลลิไมครอนทุก ๆ 15 วินาทีเป็นเวลา 5 นาทีด้วยเครื่อง spectrophotometer model 25 ค่าแอกติวิตี้จำเพาะของเอนไซม์ pyruvate, phosphate dikinase นี้รายงานเป็นจำนวนไมโครโมลของ NADH ที่ถูกใช้ไปต่อ 1 มิลลิกรัมโปรตีนต่อ 1 นาที

005825

7. การหาการตรึงไนโตรเจนโดยวิธีอะเซทีลีนรีกักชัน

จากการที่ Schöllhorn และ Burris (1966) และ Dilworth (1966) พบว่าเอนไซม์ไนโตรจีเนสสามารถรีดิวซ์อะเซทีลีนไปเป็นเอทิลีนได้ Koch และ Evans (1966) จึงได้นำเอาหลักการนี้มาดัดแปลงใช้วัดการตรึงไนโตรเจนซึ่งกลายเป็นวิธีที่นิยมที่สุดในการหาการตรึงไนโตรเจน หลักการก็คือ วัดปริมาณของเอทิลีนที่เกิดขึ้นเมื่อเติมอะเซทีลีนลงไปในการตรึงไนโตรเจน

แอดคิวิตีของการตรึงไนโตรเจนได้โดยการวัดปริมาณของก๊าซทั้งสองโดยใช้เครื่องก๊าซโครมาโทกราฟี

7.1 การหาสภาวะที่เหมาะสมของวิธีอะเซทีลีนรีดักชัน

ได้ปรับปรุงวิธีการของ Hardy และคนอื่น ๆ (1968) มาใช้โดยได้ทำการทดลองหาสภาวะที่เหมาะสมสำหรับทำการวิจัยนี้ เครื่องก๊าซโครมาโทกราฟีที่ใช้เป็นชนิด flame ionization detector คอลัมน์เป็น porapak N ขนาด 40" X 1.6" ไนโตรเจนเป็นก๊าซพาหะอัตรา 50 มิลลิลิตรต่อนาที ไฮโดรเจน 12 ปอนกต่อตารางนิ้ว อากาศ 9 ปอนกต่อตารางนิ้ว อุณหภูมิของคอลัมน์ 90 องศาเซลเซียส อุณหภูมิของ detector 130 องศาเซลเซียส ความเร็วของกระแสน้ำที่ 20 เซนติเมตรต่อชั่วโมง

ตัวอย่างที่นำมาทำการทดลอง

เก็บตัวอย่างถั่วเขียวโรยอายุ 32 วัน ตัดเฉพาะส่วนรากมาล้างให้สะอาด ซับให้แห้ง อินคิวเบตรากที่มีปมติดอยู่ ปมอย่างเดี่ยวและรากอย่างเดี่ยวในขวดแก้วปิดสนิทภายใต้ 1 บรรยากาศของ อารกอน : ออกซิเจน เท่ากับ 80 : 20 และอะเซทีลีน 0.1 บรรยากาศที่ 30 องศาเซลเซียส วัดปริมาณของเอทีลีนที่เกิดขึ้นทุก ๆ 1 ชั่วโมง โดยใช้กระบอกวัดยาสูบค้ำจากขวดมา 0.1 มิลลิลิตร ฉีดยาเข้าเครื่องก๊าซโครมาโทกราฟี

ปริมาณอะเซทีลีนที่ใช้

เก็บตัวอย่างถั่วเขียวโรยอายุ 32 วัน เช่นเดียวกัน อินคิวเบตรากที่มีปมติดอยู่ควยอยู่ในขวดแก้วปิดสนิท ภายใต้ 1 บรรยากาศของ อารกอน : ออกซิเจน เท่ากับ 80 : 20 และอะเซทีลีน 0.02 หรือ 0.04 หรือ 0.05 หรือ 0.08 หรือ 0.10 หรือ 0.20 บรรยากาศที่ 30 องศาเซลเซียส 1 ชั่วโมง วัดปริมาณของเอทีลีนที่เกิดขึ้นโดยใช้เครื่องก๊าซโครมาโทกราฟี

ปริมาณออกซิเจนที่ใช้

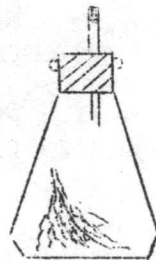
เก็บตัวอย่างถั่วรีราโตรอายุ 32 วันเช่นเดียวกัน อินคิวเบทรากที่มีปริมาณอยู่ในขวดแก้วปิดสนิท ภายใต้ 1 บรรยากาศของอาร์กอน : ออกซิเจน เท่ากับ 100 : 0 หรือ 95 : 5 หรือ 90 : 10 หรือ 80 : 20 หรือ 75 : 25 หรือ 70 : 30 และอะเซทีลีน 0.1 บรรยากาศ ที่ 30 องศาเซลเซียส 1 ชั่วโมง วัดปริมาณของแก๊สที่เกิดขึ้นโดยใช้เครื่องโครมาโทกราฟฟี

7.2 การหาแอกติวิตีของการรีดิวซ์อะเซทีลีน

จากข้อมูลเบื้องต้นนำมาสร้างเป็นสภาวะพื้นฐานสำหรับหาแอกติวิตีของการตรึงไนโตรเจนตลอดการวิจัยดังต่อไปนี้

นำตัวอย่างพืชส่วนที่เป็นรากที่ล้างสะอาด และซับแห้งแล้วใส่ขวดแก้วขนาด 250 มิลลิลิตรที่มีจุกยางปิดอยู่ เสียบหลอดแก้วที่มีจุกยางปิดข้างหนึ่งเพื่อเป็นทางดูดก๊าซเข้าออก ตามรูปที่ 2 ยารอบ ๆ ปากขวดด้วยกาวลาเทกซ์เพื่อป้องกันไม่ให้อากาศภายนอกเข้าในขวดออกมาได้ ดูดอากาศภายในออกให้หมด แล้วบรรจุอาร์กอนลงไปแทนที่เท่ากับ 1 บรรยากาศ ทำเช่นนี้ซ้ำ 2 ครั้ง ดูดอาร์กอนออก 10 เปอร์เซ็นต์ของปริมาตร แล้วบรรจุอะเซทีลีนเข้าไปแทนที่ด้วยปริมาตรเท่ากัน อินคิวเบทไว้ที่อุณหภูมิห้อง (30 องศาเซลเซียส) 1 ชั่วโมง ผสมก๊าซภายในขวดให้เข้ากันโดยใช้กระบอกฉีดยา ดูดก๊าซเข้าออก แล้วดูดก๊าซเข้ามา 0.1 มิลลิลิตร ฉีดเข้าเครื่องก๊าซโครมาโทกราฟฟี วัดความสูงของ peak ที่เกิดขึ้นบนกระดาษบันทึก แล้วไปอ่านปริมาณอะเซทีลีนเทียบกับกราฟมาตรฐาน แยกปมออกจากราก ชั่งน้ำหนัก และนับจำนวนปม

แอกติวิตีของการรีดิวซ์อะเซทีลีน คือ จำนวนไมโครโมลของอะเซทีลีนทั้งหมดที่เกิดขึ้นใน 1 ชั่วโมง

รูปที่ 2 ภาพอุปกรณ์ที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของการตรึงไนโตรเจน

8. การแยกเชื้อจากปมรากถั่ว

18

แยกปมจากรากถั่วพืชร้าโตรอายุ 4 สัปดาห์นำมาล้างให้สะอาด แช่ใน 1 เปอร์เซ็นต์ไฮโปคลอไรต์ 5 นาทีเพื่อฆ่าเชื้อแบคทีเรียอื่น ๆ ที่ติดอยู่ที่ผิวนอก แล้วล้างในน้ำกลั่นที่ปลอดจากเชื้อ 5 ครั้ง นำมาบดในจานที่ปลอดเชื้อ แล้วไขหวง (loop) และมา streak บนอาหารเลี้ยงเชื้อแข็ง yeast manitol อินทิวเบทที่อุณหภูมิ 28 - 30 องศาเซลเซียส จนกระทั่งเห็นโคโลนีได้ชัดเจน

9. การทดสอบว่าเชื้อที่แยกได้จากปมรากถั่วเป็นไรโซเบียม

การทดสอบว่าเชื้อที่แยกได้จากปมรากถั่วเป็นไรโซเบียม และเป็นไรโซเบียมสายพันธุ์ใดอาจทำได้โดยศึกษาลักษณะทางสรีรวิทยา และ ความสามารถของเชื้อในการทำให้เกิดปมได้ในภาวะที่ควบคุม

การศึกษารูปทรงการเคลื่อนไหวและการกีดสีของเชื้อ

นำเชื้อที่ขึ้นบนอาหารเลี้ยงเชื้อแข็ง yeast manitol มาเกลี่ยตัวด้วยน้ำกลั่นบนสไลด์ แล้วนำไปปิดทับบนสไลด์หุ้ม นำไปส่องดูด้วยกล้อง phase contrast สังเกตรูปร่างและการเคลื่อนไหวของเชื้อ ส่วนการย้อมสีเชื้อทำได้โดยเกลี่ย เชื้อด้วยน้ำกลั่นบนสไลด์ทิ้งให้แห้ง ผ่านเปลวไฟ 1 - 2 ครั้ง แล้วนำไปย้อมสี gram stain และไปส่องดูด้วยกล้องจุลทรรศน์

ลักษณะและความสามารถของเชื้อในการเจริญเติบโตบนอาหารเลี้ยงเชื้อแข็งชนิดต่าง ๆ

ทดลองเลี้ยงเชื้อที่แยกได้จากปมรากถั่วบนอาหารเลี้ยงเชื้อแข็ง yeast manitol, yeast manitol congo red, peptone glucose อินทิวเบทที่ 28 - 30 องศาเซลเซียส สังเกตคุณลักษณะของโคโลนีและการเจริญเติบโตของเชื้อเทียบกับเชื้อไรโซเบียมบริสุทธิ์ R. phaseoli (182) และ R. cowpea (201)

ระยะเวลาที่เชื้อใช้ในการเพิ่มตัวเป็นสองเท่า

ใส่เชื้อที่เลี้ยงในอาหารเชื้อเหลว yeast manitol ที่ 28 - 30 องศาเซลเซียส ในภาวะที่มีอากาศ 1 มิลลิลิตรลงในขวดปลอดเชื้อขนาด 250 มิลลิลิตร ซึ่งบรรจุอาหารเลี้ยงเชื้อเหลว

เพื่อศึกษาการเจริญเติบโตของเชื้อ 25 มิลลิลิตร อินคิวเบที่ 28 - 30 องศาเซลเซียสในภาวะที่มี
อากาศ ติดตามปริมาณของเชื้อที่เพิ่มขึ้นทุก ๆ 4 ชั่วโมง โดยวัดการดูดแสงที่ 500 มิลลิไมครอนด้วย
เครื่องดูดแสง Spectronic 20 เทียบกับเชื้อโรโซเบียมบริสท์รี R. phaseoli (182) และ
R. cowpea (201)

ความสามารถของเชื้อในการใช้ธาตุชนิดต่าง ๆ เป็นสารต้นตอคาร์บอน

เลี้ยงเชื้อที่แยกได้ในอาหารเลี้ยงเชื้อเหลวที่มี กลูโคส, ฟรุกโตส, ซูโครส และซัคซิ-
เนต เป็นสารต้นตอคาร์บอนแทนแมกนีทอล ที่ 28 - 30 องศาเซลเซียสในภาวะที่มีอากาศ ติดตาม
ปริมาณของเชื้อที่เพิ่มขึ้นทุก ๆ 4 ชั่วโมง โดยการวัดการดูดแสงที่ 500 มิลลิไมครอน โดยใช้เครื่อง
วัดการดูดแสง Spectronic 20 เทียบกับเชื้อโรโซเบียมบริสท์รี R. phaseoli (182) และ
R. cowpea (201)

ความสามารถของเชื้อในการทำให้เกิดปม

แช่เมล็ดถั่วรีราโครใน 5 เปอร์เซ็นต์ไฮโปคลอไรท์ 30 นาที แล้วล้างในน้ำกลั่นที่ปลอด
เชื้อ 5 ครั้ง นำเมล็ดปลูกลงในบีกเกอร์ขนาด 1,000 มิลลิลิตร ซึ่งภายในบรรจุทรายที่ปลอดเชื้อ
550 มิลลิลิตร และมีหลอดแก้วเปิดปลายที่ปลอดเชื้อเสียบอยู่ โดยฝังเมล็ดถั่ว 2 เมล็ดต่อบีกเกอร์
ห่างกันประมาณ 2.5 นิ้ว เติมสารละลายอาหารเลี้ยงเชื้อที่ไม่มีสารต้นตอไนโตรเจนลงไปจนท่วม
หยอด suspension ของเชื้อที่แยกได้ (เลี้ยงเชื้อบนอาหารเลี้ยงเชื้อแข็ง yeast manitol แล้ว
เขย่าให้เซกกันควายน้ำกลั่นใหม่แบบที่เรียกว่าประมาณ 10 เซลต่อ 1 มิลลิลิตร) ลงบนบริเวณที่ฝังเมล็ด
ถั่วแห้งละ 1 มิลลิลิตร กลบหลุมแล้วเทก้อนหินก้อนเล็ก ๆ ที่ปลอดเชื้อแล้วลงไปบนผิวทรายให้สูงขึ้นมา
ประมาณ 1 - 2 เซนติเมตร เพื่อป้องกันไม่ให้สารละลายที่เติมลงไประเหยเร็วจนเกินไป ตั้งทิ้งไว้
ในที่แจ้งและคอยเติมอาหารเลี้ยงเชื้อที่ไม่มีสารต้นตอไนโตรเจน ทางหลอดแก้วที่ปลอดเชื้อให้ทรายชุ่ม
อยู่เสมอ หลังจากเมล็ดถั่วงอก 4 สัปดาห์ให้นำถังทรายออก สังเกตดูการเจริญเติบโตและถาวร
เกิดปม